

placebo

olaru radian-alexandru
rezident, anul I

istoric:

- Cuvantul **placebo** reprezinta forma la viitor a verbului latin *placeo* = a placea. "**Voi Placea**" poate fi vazuta ca o promisiune a pacientului si defineste asteptarile lui legate de tratament. (4)
- **1811** - Dictionarul Medical Hooper's: "**orice procedeu medical care este folosit mai mult pentru placerea pacientului decat in beneficiul obiectiv al acestuia**" (6)
- Prima substanta folosita ca Placebo este apa, numita pretențios "**aqua simplex**". Odata cu cresterea nivelului sociocultural al pacientilor, apa a trebuit sa fie sterilizata si imbuteliata in fiole.

- Mergand spre istoria recenta a medicinei, efectul placebo a capatat o noua valenta, si anume aceea de "investigator". In conformitate cu principiul medicinei bazate pe dovezi, orice medicament nou introdus trebuie să fie susținut prin Trialurile Clinice. Astfel, efectul placebo este menit sa valideze sau sa infirme eficacitatea unui medicament. **Studiul Randomizat placebo dublu orb devine golden standard.** (1)
- **1930** - Harry Gold de la Universitatea Cornell conduce **primul Studiu Clinic**: xantinele nu sunt mai eficiente in tratarea anginei pectorale versus placebo.

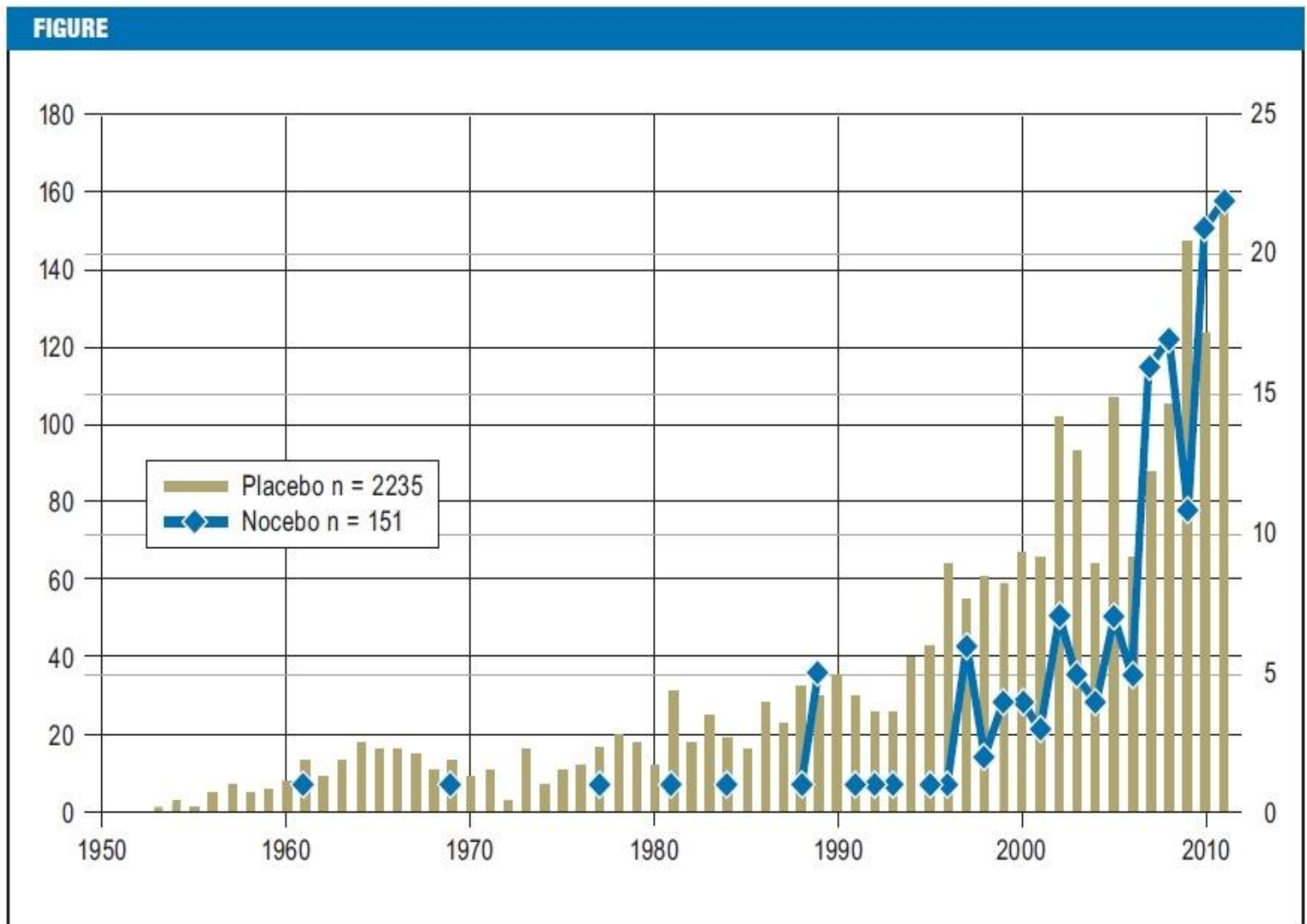
- **1946** - "Conferintei legata de Terapie" - Universitatii de Medicina Cornell: Eugene DuBois afirma urmatoarele:

"Cu toate ca placebo este mentionat foarte rar in literatura medicala de specialitate, el este administrat mai mult decat oricare alt grup de medicamente ... **Desi putini medici recunosc ca prescriu placebo, exista un ingredient placebo in fiecare prescriptie**" (5)

- **1961** – este introdus **Efectul Nocebo**, plecand de la verbul latin nocere = a dauna. Nocebo poate fi o substanta inerta, care, desi nu are niciun efect biologic, provoaca efecte adverse asupra pacientului.

- In ultimii ani se observa un interes din ce in ce mai crescut fata de efectele placebo si nocebo:

Number of studies on the placebo effect (olive-green bars, left ordinate) and the nocebo effect (blue diamonds, right ordinate) in PubMed between 1950 and 2011

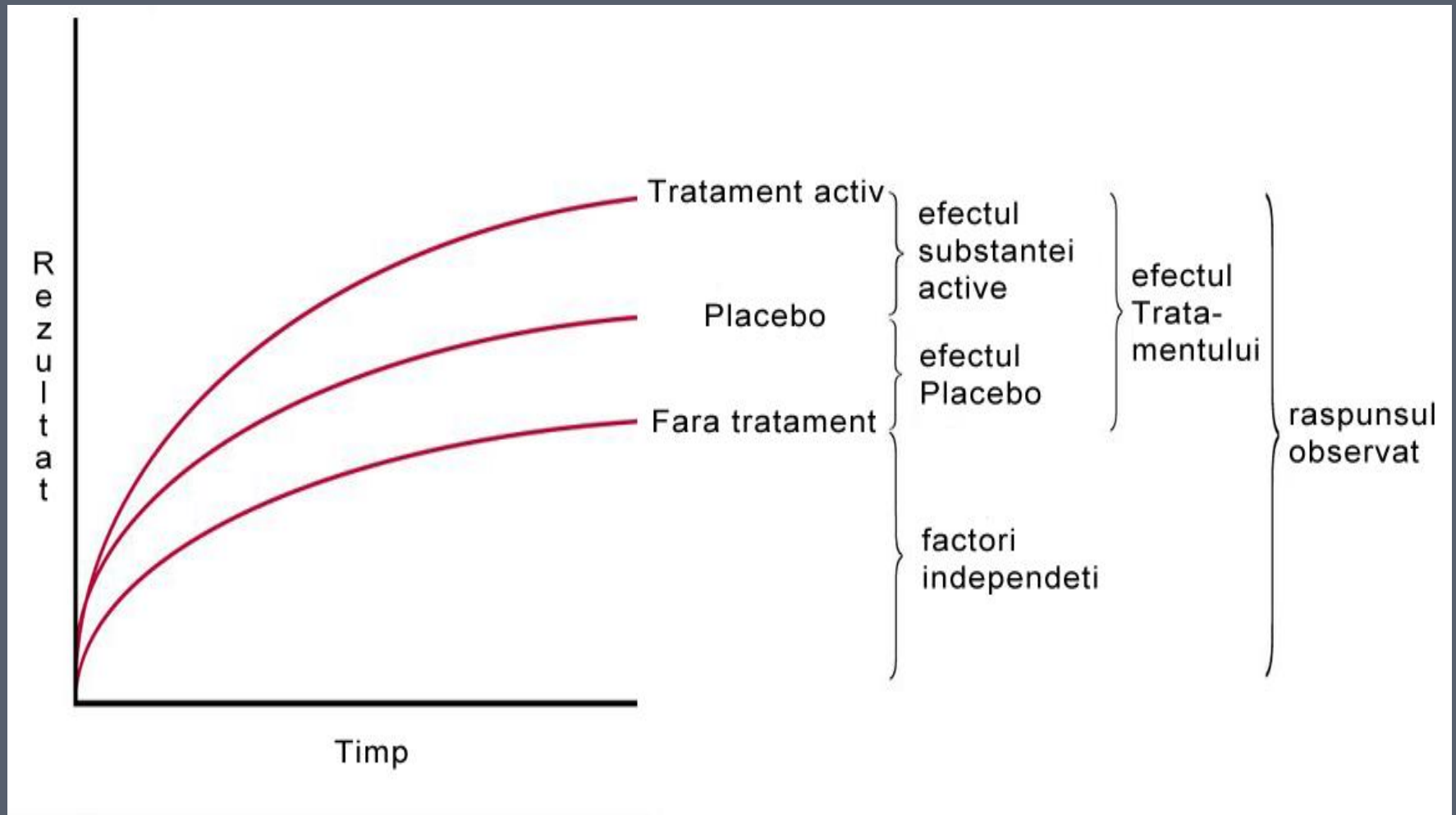
Factorii ce joaca un rol in fenomenul Placebo:

- **Boala** – În afecțiunile cu un grad mai mare de subiectivitate, în afecțiunile psihogene, efectul Placebo este de intensitate mai mare. Rezultate bune sunt înregistrate în manifestările somatoforme hipocondriace și în simptome precum: anxietate, depresia exogenă, insomnia și astenia.
- **Terapeutul și relația sa cu pacientul** – Efectul Placebo este influențat de relația medic-pacient, de încrederea în terapeutul respectiv, de reputația sa clădită pe succese anterioare, de empatia și entuziasmul pe care acesta le emana mai ales non-verbal.
- **Forma farmaceutică a medicamentului**
 - > Efectul Placebo este mai mare atunci când medicația este prezentată ca fiind produsă de o companie celebră (8).

- > Injectiile placebo sunt mai eficiente decat pastilele placebo (8).
- > Culoarea pastile influenteaza efectul placebo. (10). Pacientii raporteaza ca adorm mai repede daca iau o pastila albastra decat una portocalie (12). Iar o pastila rosie are un efect mai bun cand vine vorba despre diminuarea durerii fata de o pastila alba, verde sau albastra (13).

Efectul terapeutic al substanței depinde nu numai de încrederea pacientului în medicamente ci, indirect, și de încrederea medicului în substanța administrată.

- **Spitalizarea** – prestigiul științific al unității medicale, dotarea spitalului cu mijloace moderne, pregătirea profesională și renumele celor ce lucrează acolo, sporesc fenomenul Placebo.

- Se considera ca efectul placebo contribuie, intr-o forma mai mica sau mai mare, in cadrul oricarei terapii, **putand potentia efectul farmacologic al substantei active.** (1)

- **Aprilie 2011** - Jurnalul Canadian de Psihiatrie - rezultatul unui sondaj de opinie legat de Efectul Placebo. (2)
- 21 de intrebari ; a fost distribuit la nivelul celor 17 facultati de medicina din Canada. Din 7600 de medici **au raspuns 606 (din care 257 psihiatrii)**.
 - > **20% din totalul medicilor** au raportat ca folosesc in mod regulat placebo in activitatea de zi cu zi.
 - > **60%** din medicii psihiatrii sunt de parere ca efectul placebo este terapeutic, comparativ cu **45%** din cei cu alta specialitate.
 - > **2%** din psihiatrii sunt de parere ca efectul placebo nu are niciun beneficiu, comparativ cu **6%** din medicii cu alta specialitate
 - > **38% din psihiatrii** au raportat ca prescriu **doze subterapeutice** pacientilor, comparativ cu **6%** in cazul colegilor lor, observand ca unii pacienti obtin imbunatatiri chiar daca doza ramane sub cea standard recomandata.

- Se remarca faptul ca psihiatrii, comparativ cu colegii din alte specialitati, au o **incredere mai mare in efectului placebo**.
- Studii similare efectuate in diverse tari au aratat (2):
 - > in **Danemarca** 86% din medici au folosit cel putin o data placebo, iar 48% au folosit placebo de cel putin 10 ori in ultimul an.
 - > in **Israel**: 60% din respondenti au prescris placebo - din acestia, 62% au declarat ca folosesc placebo lunar.
 - > un chestionar aplicat medicilor din mediul academic din zona **Chicago** raporteaza o incredere in efectul placebo de 96%. (2)

ganduri personale:

- ◉ *secretul fericirii = (?) asteptari mici*
efectul Placebo pare a fi o exceptie de la regula
- ◉ efectul Placebo nu trebuie privit doar ca o pastila "goala", inerta farmacologic, folosita in Trialurile Clinice.
Efectul Placebo este parte integranta in orice terapie, putand potentia randamentul substantei active.

Consider astfel ca este important sa-l intelegem cat mai bine, pentru ca, in final, sa-l putem aplica **eficient** si **responsabil** in folosul pacientului.

Va Multumesc !

bibliografie:

- 1) The Placebo Is Powerful: Estimating Placebo Effects in Medicine and Psychotherapy From Randomized Clinical Trials Bruce E. Wampold, Takuya Minami, Sandra Callen Tierney, Thomas W. Baskin, and Kuldhir S. Bhati University of Wisconsin—Madison
- 2) Placebos in Clinical Practice: Comparing Attitudes, Beliefs, and Patterns of Use Between Academic Psychiatrists and Nonpsychiatrists. Canadian Journal of Psychiatry. Apr2011, Vol. 56 Issue 4, p198-208. 11p. 1 Diagram, 3 Charts, 1 Graph.
- 3) Cognition and the Placebo Effect – Dissociating Subjective Perception and Actual Performance. Schwarz, Katharina A.1 k.schwarz@uke.de Büchel, Christian1 ISSN: 1932-6203
- 4) Bradu Iamandescu I. și Necula I., 2002
- 5) A Brief History of Placebos and Clinical Trials in Psychiatry. Canadian Journal of Psychiatry. Apr2011, Vol. 56 Issue 4, p193-197. 5p.
- 6) (Aronson J (1999) Please, please me. BMJ 318: 716.)
- 7) Placebos, Placebo Effect, and the Response to the Healing Situation: The Evolution of a Concept Epilepsia Volume 42, Issue 12, pages 1614–1625, December 2001
- 8) Branthwaite & Cooper, 1981
- 9) Miller FG, Colloca L, Kaptchuk TJ (2009) The placebo effect: illness and interpersonal healing. Perspectives in Biology and Medicine
- 10) reviewed in de Craen, Roos, de Vries, & Kleijnen, 1996
- 11) Blackwell, Bloomfield, & Buncher, 1972
- 12) Luchelli, Cattaneo, & Zattoni, 1978
- 13) Huskisson, 1974; Nagao, Komia, Kuroanagi, Minaba, & Susa, 1968
- 14) 2007 Wiley Periodicals, Inc. J Clin Psychol 63: 379–390, 2007.
- 15) Ernst & Resch's (BMJ, 1995)
- 16) Placebo Response in Antipsychotic Clinical Trials. A Meta-analysis. Bret R. Rutherford, MD1,2; Emily Pott, BA2; Jane M. Tandler, BA2; Melanie M. Wall, PhD1,2; Steven P. Roose, MD1,2; Jeffrey A. Lieberman, MD1,2

Unul din noi doi este Placebo...

